

Hospodársky vývoj v regiónoch SR
(analytická časť)

Obsah:

Úvod.....	5
1. Ekonomická výkonnosť regiónov	6
1.1 Bratislavský kraj.....	10
1.2 Trnavský kraj.....	13
1.3 Trenčiansky kraj	15
1.4 Nitriansky kraj.....	17
1.5 Žilinský kraj	18
1.6 Banskobystrický kraj.....	20
1.7 Prešovský kraj	22
1.8 Košický kraj	24
2. Finančné zdroje a toky v regióne.....	27
2.1 Organizácia verejnej správy v Slovenskej republike	27
2.2 Príjmy a výdavky rozpočtov VÚC a obcí	28
2.3 Bratislavský samosprávny kraj.....	31
2.4 Trnavský samosprávny kraj.....	32
2.5 Trenčiansky samosprávny kraj.....	34
2.6 Nitriansky samosprávny kraj.....	36
2.7 Žilinský samosprávny kraj	37
2.8 Banskobystrický samosprávny kraj.....	39
2.9 Prešovský samosprávny kraj	40
2.10 Košický samosprávny kraj	42
2.11 Zhrnutie	43
3. Podnikanie	44
3.1 Živnostníci.....	44
3.2 Podniky.....	49
3.3 Zhrnutie	54
4. Hospodársky vývoj vo vybraných odvetviach	54
4.1 Priemysel.....	54
4.1.1 Bratislavský kraj.....	56
4.1.2 Trnavský kraj.....	58
4.1.3 Trenčiansky kraj	59
4.1.4 Nitriansky kraj.....	61
4.1.5 Žilinský kraj	62
4.1.6 Banskobystrický kraj.....	64

4.1.7	Prešovský kraj	66
4.1.8	Košický kraj	67
4.2	Pôdohospodárstvo	69
4.2.1	Bratislavský kraj.....	71
4.2.2	Tŕnavský kraj.....	72
4.2.3	Trenčiansky kraj	73
4.2.4	Nitriansky kraj.....	74
4.2.5	Žilinský kraj	75
4.2.6	Banskobystrický kraj.....	76
4.2.7	Prešovský kraj	77
4.2.8	Košický kraj	78
4.3	Stavebníctvo	79
4.3.1	Bratislavský kraj.....	81
4.3.2	Tŕnavský kraj.....	82
4.3.3	Trenčiansky kraj	83
4.3.4	Nitriansky kraj.....	84
4.3.5	Žilinský kraj	85
4.3.6	Banskobystrický kraj.....	86
4.3.7	Prešovský kraj	87
4.3.8	Košický kraj	89
4.4	Doprava	90
4.4.1	Cestná doprava	91
4.4.2	Železničná doprava	95
4.4.3	Letecká doprava	96
4.4.4	Vodná doprava	96
4.5	Obchod a služby	96
4.5.1	Bratislavský kraj.....	96
4.5.2	Tŕnavský kraj.....	97
4.5.3	Trenčiansky kraj	97
4.5.4	Nitriansky kraj.....	98
4.5.5	Žilinský kraj	98
4.5.6	Banskobystrický kraj.....	99
4.5.7	Prešovský kraj	99
4.5.8	Košický kraj	100
4.6	Cestovný ruch.....	101
4.6.1	Bratislavský kraj.....	101
4.6.2	Tŕnavský kraj.....	101

4.6.3	Trenčiansky kraj	102
4.6.4	Nitriansky kraj.....	102
4.6.5	Žilinský kraj	103
4.6.6	Banskobystrický kraj.....	103
4.6.7	Prešovský kraj	104
4.6.8	Košický kraj	104
Záver		<u>105</u>

Úvod

Táto práca je časťou analytickej prvej fázy práce na projekte Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v rámci úlohy 1.2 Analýza hospodárskej a sociálnej situácie regiónov, časť C. hospodárstvo.

Analýzy hospodárskej situácie regiónov zahŕňa za relevantné obdobie analýzu doterajšieho vývoja ekonomickej výkonnosti regiónov meranú cez hrubý domáci produkt a hlavne cez pridanú hodnotu vrátane jej štruktúry, ako aj vývoj prílevu priamych zahraničných investícií a ich štruktúry, štruktúry zamestnanosti a porovnanie tvorby hrubého fixného kapitálu, prílevu priamych zahraničných investícií a rastu pridanej hodnoty v jednotlivých regiónoch.

Popísaná je aj organizácia verejnej správy, druhy príjmov a výdavkov rozpočtov VÚC a obcí. V numerickej časti je kladený dôraz na finančné toky v samosprávnych krajoch. Podnikanie v regiónoch je analyzované podľa podnikania živnostníkov a podnikov, analyzovaný vývoj ich štruktúry podľa miesta registrácie a kategórie činnosti podľa krajov.

Z odvetvového hľadiska je analyzovaný vývoj produkcie priemyslu, pôdohospodárstva, stavebníctva, dopravy, obchodných služieb a cestovného ruchu. V jednotlivých odvetviach boli volené ekonomické indikátory, ktoré ho dobre charakterizujú a zároveň sú dostupné. V priemysle je podľa krajov a hlavných priemyselných odvetví analyzovaná dynamika hrubej pridanej hodnoty, zamestnanosti, produktivity práce, mzdy a tvorby hrubého fixného kapitálu.

V pôdohospodárstve je podľa krajov analyzovaná dynamika rozlohy poľnohospodárskej a lesnej pôdy, jej podiel na celkovej rozlohe, poľnohospodárskej produkcie, hrubej pridanej hodnoty, tvorby hrubého fixného kapitálu, zamestnanosti, produktivity práce a hlavných plodín rastlinnej výroby.

Za stavebníctvo je podľa krajov analyzovaná dynamika hrubej pridanej hodnoty, tvorby hrubého fixného kapitálu, produktivity práce, priemernej mesačnej mzdy a tržby. Podobne v doprave je podľa krajov analyzovaná dynamika pridanej hodnoty, tvorby hrubého fixného kapitálu, zamestnancov a prepravy tovaru podľa množstva prepraveného tovaru a počtu prepravených osôb. Diskutované sú aj jednotlivé druhy dopravy hlavne cestná doprava, ale aj železničná, letecká a vodná. Za oblasť obchodu a služieb je podľa krajov sledovaná dynamika hrubej pridanej hodnoty, zamestnanosti, nominálnej mzdy, tržieb na obyvateľa a produkcie. Za cestovný ruch sú použité tieto počty podľa krajov a rokov: pracovníci, lôžka, návštevníci, zariadenia a prenocovania na návštevníka.

Uvedené dáta boli získané z dostupných verejných zdrojov sú primerane komentované a interpretované.

1. Ekonomická výkonnosť regiónov

Značne nevyrovnaný vývoj ekonomickej výkonnosti (a nadväzujúcich charakteristík) v regiónoch NUTS III je spojený ako s historickými danosťami, geografickými podmienkami tak aj s doterajšou ekonomickou politikou. Postup ekonomickej transformácie Slovenska bol ovplyvnený východiskovým stavom regiónov pred rokom 1989 a postupnými zmenami v štruktúrach regionálneho hospodárstva. Monoštruktúrne mikroregióny s jedným majoritným zamestnávateľom boli postupne nahrádzané väčším počtom menších podnikov. Citlivosť regiónov na hospodársku situáciu najväčších zamestnávateľov je však aj naďalej zjavná.

Sledovanie tokov a tvorby hrubého domáceho produktu nie je jednoduché z dôvodu významnej prepojenosti jednotlivých tokov tovarov a služieb, či výraznej pracovnej migrácie. Regionálny odhad tvorby HDP je tvorený produkčnou metódou, čím je úzko prepojený s hrubou pridanou hodnotou. Hrubá pridaná hodnota zohľadňuje produkciu a medzispotrebu a je zobrazená v Tabuľka 1-1. V tejto časti bude uvedených niekoľko súhrmných tabuliek umožňujúcich prehľadné porovnanie ekonomickej situácie medzi regiónmi. Detailnejšie budú jednotlivé hodnoty popísané v podkapitolách venujúcich sa jednotlivým krajom.

Tabuľka 1-1 Podiel jednotlivých regiónov na tvorbe hrubej pridanej hodnoty

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	24,7 %	24,4 %	24,8 %	24,6 %	25,2 %	25,1 %	25,2 %	27,2 %	26,3 %
Trnavský kraj	10,8 %	10,9 %	10,7 %	10,5 %	10,2 %	10,7 %	10,8 %	11,1 %	12,5 %
Trenčiansky kraj	10,5 %	10,6 %	10,6 %	10,6 %	10,3 %	10,3 %	10,4 %	9,8 %	10,4 %
Nitriansky kraj	11,3 %	11,7 %	11,5 %	11,2 %	11,2 %	11,4 %	11,6 %	11,7 %	11,2 %
Žilinský kraj	10,6 %	10,5 %	10,5 %	10,6 %	10,5 %	10,3 %	10,4 %	10,6 %	10,4 %
Banskobystrický kraj	10,3 %	10,2 %	10,2 %	10,4 %	10,6 %	10,5 %	10,1 %	8,8 %	9,0 %
Prešovský kraj	9,0 %	8,9 %	8,9 %	9,0 %	9,1 %	8,9 %	8,8 %	8,7 %	8,1 %
Košický kraj	12,9 %	12,9 %	12,7 %	13,2 %	12,9 %	12,7 %	12,6 %	12,1 %	12,1 %

Zdroj: ŠÚ SR

Hrubá pridaná hodnota tvorí značnú časť tvorby hrubého domáceho produktu. Regionálny HDP je rátaný ako súčet hrubej pridanej hodnoty v regióne a nepriamych daní pri znížení o subvencie. Súhrne je tvorba HDP v jednotlivých regiónoch zobrazená v Tabuľka 1-2. Bližšie bude vývoj HDP analyzovaný v nasledujúcich podkapitolách.

Tabuľka 1-2 Regionálna tvorba hrubého domáceho produktu, mil. Eur, b. c.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	6 456	6 849	7 730	8 307	9 271	10 187	11 399	13 423	14 469
Trnavský kraj	2 824	3 071	3 347	3 541	3 769	4 339	4 892	5 477	6 888
Trenčiansky kraj	2 746	2 978	3 315	3 580	3 782	4 188	4 685	4 855	5 728
Nitriansky kraj	2 955	3 278	3 583	3 802	4 118	4 648	5 264	5 758	6 188
Žilinský kraj	2 761	2 947	3 276	3 599	3 872	4 183	4 713	5 233	5 744
Banskobystrický kraj	2 701	2 870	3 177	3 507	3 908	4 276	4 558	4 319	4 952
Prešovský kraj	2 353	2 494	2 762	3 033	3 358	3 633	4 000	4 295	4 462
Košický kraj	3 369	3 612	3 972	4 467	4 740	5 154	5 702	5 955	6 651
Slovenská republika	26 164	28 099	31 161	33 836	36 818	40 607	45 212	49 315	55 082

Zdroj: ŠÚ SR

Prehľad rastov HDP umožňuje porovnať rozdielny hospodársky vývoj v regiónoch. Rozdelenie tvorby HDP jednotlivých krajov Slovenska je veľmi nerovnomerné (Tabuľka

1-3). Značná časť tvorby HDP pripadá na malý počet najväčších podnikov s nerovnomerným pokrytím územia Slovenska.

Tabuľka 1-3 Tvorba hrubého domáceho produktu, rasty, s. c.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	4,4 %	-1,2 %	3,2 %	2,3 %	7,4 %	4,3 %	5,7 %	15,0 %	4,7 %
Trnavský kraj	2,2 %	1,3 %	-0,4 %	0,7 %	2,5 %	9,3 %	6,5 %	9,4 %	22,1 %
Trenčiansky kraj	4,3 %	1,0 %	1,8 %	2,8 %	1,7 %	5,1 %	5,7 %	1,2 %	14,6 %
Nitriansky kraj	4,3 %	3,3 %	-0,1 %	1,1 %	4,3 %	7,2 %	7,0 %	6,9 %	4,4 %
Žilinský kraj	4,7 %	-0,6 %	1,6 %	4,6 %	3,6 %	2,6 %	6,4 %	8,5 %	6,6 %
Banskobystrický kraj	4,9 %	-1,0 %	1,2 %	5,1 %	7,3 %	3,9 %	0,7 %	-7,4 %	11,4 %
Prešovský kraj	2,8 %	-1,2 %	1,2 %	4,6 %	6,6 %	2,8 %	4,0 %	4,9 %	0,9 %
Košický kraj	7,0 %	-0,1 %	0,5 %	7,1 %	2,1 %	3,3 %	4,5 %	2,0 %	8,5 %
Slovenská republika	4,4 %	0,0 %	1,4 %	3,4 %	4,8 %	4,7 %	5,2 %	6,5 %	8,5 %

Zdroj: ŠÚ SR

Objem HDP je stavový ukazovateľ, ktorý nezohľadňuje všetky špecifiká pri porovnávaní regiónov. Vhodnejšie je použiť niektorý z pomerových ukazovateľov, akými je napríklad podiel HDP na obyvateľa (Tabuľka 1-4).

Tabuľka 1-4 Tvorba HDP na obyvateľa, v Euro, s. c. 2000

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	12 264	12 144	12 528	12 821	13 775	14 373	15 626	17 952	18 698
Trnavský kraj	6 031	6 098	6 071	6 115	6 266	6 851	7 293	7 960	9 696
Trenčiansky kraj	5 287	5 346	5 441	5 600	5 696	5 988	6 389	6 479	7 443
Nitriansky kraj	4 843	5 009	5 005	5 066	5 282	5 662	6 092	6 517	6 813
Žilinský kraj	4 698	4 660	4 729	4 940	5 115	5 247	5 589	6 057	6 450
Banskobystrický kraj	4 780	4 736	4 792	5 044	5 411	5 622	5 681	5 266	5 879
Prešovský kraj	3 547	3 486	3 521	3 667	3 909	4 016	4 142	4 334	4 359
Košický kraj	5 190	5 172	5 190	5 544	5 663	5 847	6 101	6 212	6 722
Slovenská republika	5 701	5 698	5 772	5 964	6 247	6 543	6 910	7 358	7 974

Zdroj: ŠÚ SR

Podiel HDP na obyvateľa zohľadňuje ekonomickú silu regiónu vzhľadom na počet obyvateľov, ale nezohľadňuje reálny počet pracovníkov pri tvorbe produkcie. Vhodným ukazovateľom je produktivita práce. Reálna produktivita práce je počítaná ako podiel HDP v stálych cenách na zamestnaných podľa národných účtov (ESA). Táto zamestnanosť lepšie zohľadňuje miesto výkonu práce (podľa zamestnávateľa), ako zamestnanosť podľa VZPS, ktorá sa vzťahuje na miesto bydliska. Produktivita práce podľa ESA značne eliminuje skreslenie napríklad v Bratislavskom kraji, kde pracuje takmer o 100 tisíc zamestnancov viac, ako tu trvalo býva (Tabuľka 1-5).

Tabuľka 1-5 Produktivita práce podľa ESA, s. c. 2000, tisíc Eur

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	21,6	20,9	21,2	20,8	22,7	23,7	24,6	26,6	28,0
Trnavský kraj	16,4	16,8	16,9	16,9	16,8	18,2	18,9	20,6	24,4
Trenčiansky kraj	13,0	14,1	14,5	14,8	14,7	15,3	15,9	16,1	18,0
Nitriansky kraj	13,5	14,2	14,8	15,1	15,7	16,8	17,7	18,8	19,0
Žilinský kraj	12,3	13,0	13,2	14,1	14,1	13,9	15,7	16,2	17,2
Banskobystrický kraj	12,8	12,7	13,2	14,0	15,1	16,2	16,9	15,5	16,9
Prešovský kraj	10,5	10,8	11,4	12,1	12,9	12,8	13,2	14,7	14,0
Košický kraj	13,9	14,3	15,3	16,0	16,9	17,2	18,2	18,5	19,5
Slovenská republika	14,5	14,9	15,4	15,8	16,6	17,2	18,1	19,0	20,2

Zdroj: ŠÚ SR

Na hrubé porovnanie regionálnej efektivity kapitálu je vhodným pomerovým ukazovateľom podiel hrubej tvorby kapitálu na HDP, zobrazený v Tabuľke 1-6. V rokoch 1998 – 2006 bol tento podiel priemerne na úrovni 27,6 %. Z toho vyplýva, že na jedno Euro produkcie musel byť investovaný kapitál v hodnote 27,6 centu (vrátane odpisov).

Tabuľka 1-6 Podiel hrubej tvorby kapitálu na tvorbe HDP

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	30,8 %	26,9 %	25,7 %	23,9 %	26,7 %	22,2 %	22,7 %	23,6 %	23,7 %
Trnavský kraj	31,4 %	25,7 %	24,0 %	25,9 %	25,9 %	23,1 %	23,7 %	29,3 %	27,4 %
Trenčiansky kraj	38,0 %	30,2 %	25,1 %	33,5 %	30,8 %	27,9 %	25,9 %	29,4 %	30,1 %
Nitriansky kraj	33,4 %	28,0 %	24,1 %	28,7 %	26,3 %	23,5 %	21,7 %	23,4 %	24,3 %
Žilinský kraj	39,5 %	32,0 %	28,2 %	33,4 %	28,3 %	29,0 %	27,2 %	29,4 %	28,8 %
Banskobystrický kraj	37,9 %	29,8 %	26,0 %	28,1 %	27,0 %	23,2 %	22,8 %	27,4 %	25,9 %
Prešovský kraj	38,6 %	34,1 %	28,3 %	28,4 %	28,9 %	26,2 %	24,0 %	26,5 %	27,6 %
Košický kraj	42,3 %	33,1 %	25,7 %	31,7 %	26,4 %	26,6 %	25,4 %	28,2 %	28,2 %
Slovenská republika	35,7 %	29,5 %	25,8 %	28,6 %	27,4 %	24,8 %	24,0 %	26,5 %	26,5 %

Zdroj: ŠÚ SR

Po privatizácií a reštrukturalizácií hospodárstva bola Slovenská ekonomika značne podkapitalizovaná, zároveň s vysokou mierou nezamestnanosti a relatívne lacnou pracovnou silou v porovnaní s okolitými krajinami. Po roku 1998 zároveň nastalo na Slovensku niekoľko kvalitatívnych zmien. Po týchto parlamentných voľbách nastala zmena v prístupe k hospodárskej politike. V tomto období postupne dochádza k liberalizácii ekonomiky, zlepšovaniu podnikateľského prostredia. Najvýznamnejším prvkom bolo postupné zavádzanie ekonomických a sociálnych reforiem. Vo vzťahu k rastu ekonomiky to bolo najmä zavedenie rovnej dane v roku 2004. To viedlo aj k postupnému zvyšovaniu prílevu priamych zahraničných investícií.

Prílev priamych zahraničných investícií (PZI) na Slovensko nebol rovnomerný. Najvyššie objemy PZI boli v sledovanom období dosiahnuté v rokoch 2000 - 2002 a v roku 2006, s hodnotami nad 2 mld. Eur. Takmer 2/3 týchto investícií smerovali aj vzhľadom na sídla celoslovenských firiem do Bratislavského kraja. Zaujímavým javom je alokovanie investícií hlavne do odvetví s tradíciou.

Tabuľka 1-7 Podiel priamych zahraničných investícií podľa ich alokácie v jednotlivých krajoch

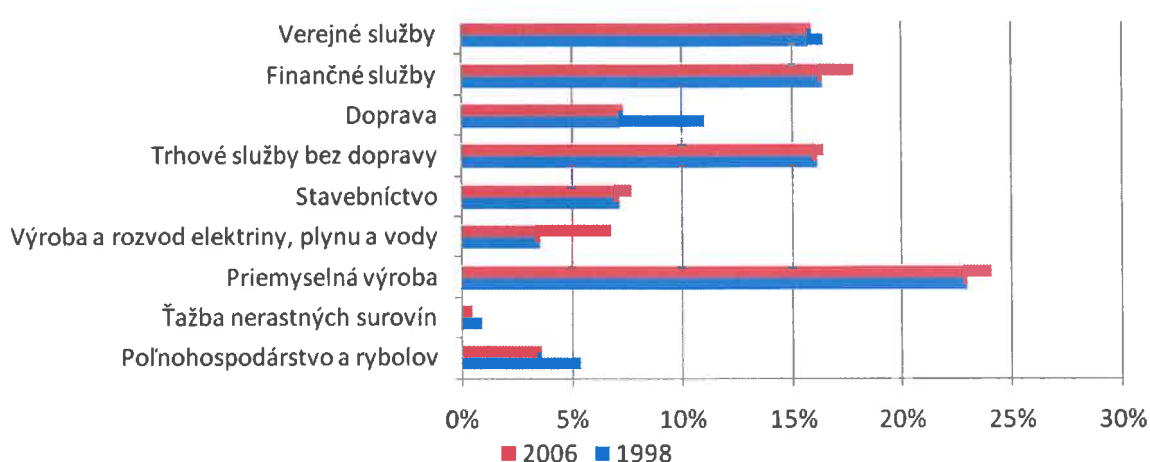
PZI	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bratislavský kraj	44,9 %	54,8 %	61,3 %	83,8 %	92,0 %	79,9 %	65,1 %	33,2 %	73,5 %
Trnavský kraj	8,6 %	12,7 %	1,0 %	2,5 %	1,9 %	3,5 %	12,1 %	3,1 %	2,9 %
Trenčiansky kraj	10,7 %	13,0 %	0,2 %	0,9 %	1,2 %	8,7 %	6,7 %	15,1 %	4,2 %
Nitriansky kraj	3,9 %	2,9 %	0,8 %	4,8 %	0,6 %	3,9 %	0,4 %	2,9 %	1,8 %
Žilinský kraj	15,5 %	6,1 %	5,6 %	2,4 %	3,5 %	2,0 %	7,0 %	32,2 %	13,6 %
Banskobystrický kraj	3,6 %	0,8 %	0,5 %	5,7 %	0,2 %	0,3 %	2,6 %	5,3 %	1,5 %
Prešovský kraj	2,2 %	3,7 %	0,5 %	1,3 %	0,1 %	0,1 %	3,2 %	0,7 %	0,7 %
Košický kraj	10,5 %	5,9 %	30,0 %	-1,4 %	0,5 %	1,6 %	3,0 %	7,6 %	1,8 %

Zdroj: NBS

Z tabuľky vidieť, že jednoznačne najvyšší prílev PZI má Bratislavský kraj, v Trnavskom a Trenčianskom kraji bol v dôsledku masívnych investícií väčších investorov v niektorých rokoch nárast (napr. PSA Trnava, čo v ďalších fázach pokračuje aj po roku 2006). V Nitrianskom kraji po roku 2006 nastal výrazný prílev PZI do elektrotechnického priemyslu. V Žilinskom kraji je vidieť význam masívnych prílevov PZI, napr. Kia Motors v rokoch 2005 a 2006. Banskobystrický a hlavne Prešovský kraj sú na chvoste prílevu PZI a nezmenilo sa to ani po roku 2006. Košický kraj mal veľký prílev PZI v čase vstupu US Steel do VSŽ. Celkovo možno konštatovať, že prílev PZI na Slovensko je nerovnomerný v čase aj v regionálnom členení, pričom Bratislavský kraj má najväčší prílev PZI a Banskobystrický a Prešovský naopak najnižší.

Štruktúra ekonomiky podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SKNACE) je v jednotlivých regiónoch rozdielna. Na porovnanie zmien v hrubej pridanej hodnote podľa jednotlivých sektorov uvádzame podiel sektora na pridanej hodnote v roku 1998 a 2006. Najväčším podielom na tvorbe hrubej pridanej hodnoty sa podieľa priemyselná výroba. Jej podiel vzrástol od roku 1998 o viac ako 1 percentuálny bod (p. b.) na 23 % v roku 2006. Druhým sektorom s najvyšším podielom pridanej hodnoty sú na Slovensku finančné služby, pričom ich podiel vzrástol od roku 1998 o 1,6 p. b. na 17,8 %. Nasledujú trhové služby bez dopravy s podielom v roku 2006 na úrovni 16,5 % s miernym rastom. Naopak podiel verejných služieb na pridanej hodnote zahŕňajúcich verejnú správu, zdravotníctvo a školstvo v posledných rokoch mierne klesol a v roku 2006 dosahoval hodnotu 15,9 %. Z ostatných odvetví dosiahol najväčší pokles pridanej hodnoty sektor dopravy (podiel 7,3 %) a poľnohospodárstva (podiel 3,5 %). Najväčší nárast pridanej hodnoty dosiahol sektor výroba a rozvod elektriny, plynu a vody s podielom v roku 2006 približne 6,7 %, čím sa priblížil k sektoru stavebníctva (7,3 %). Prehľadne tento stav zobrazuje Graf 1-1.

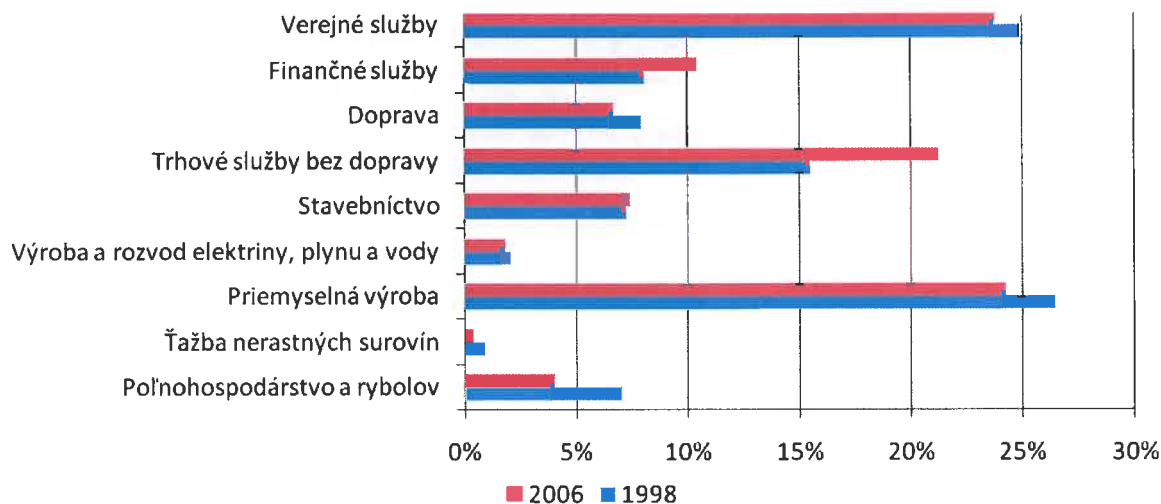
Graf 1-1 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty na Slovensku podľa jednotlivých sektorov

Zdroj: ŠÚ SR

Na porovnanie produktivity práce v jednotlivých sektoroch uvádzame v Graf 1-2 počet pracujúcich v jednotlivých sektoroch na Slovensku. Výrazne väčší podiel pracujúcich ako podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty majú sektory trhových a verejných služieb. Naopak vysoký podiel hrubej pridanej hodnoty na zamestnanca majú sektory finančných služieb a výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody.

Graf 1-2 Podiel zamestnancov na Slovensku podľa jednotlivých sektorov

Zdroj: ŠÚ SR

1.1. Bratislavský kraj

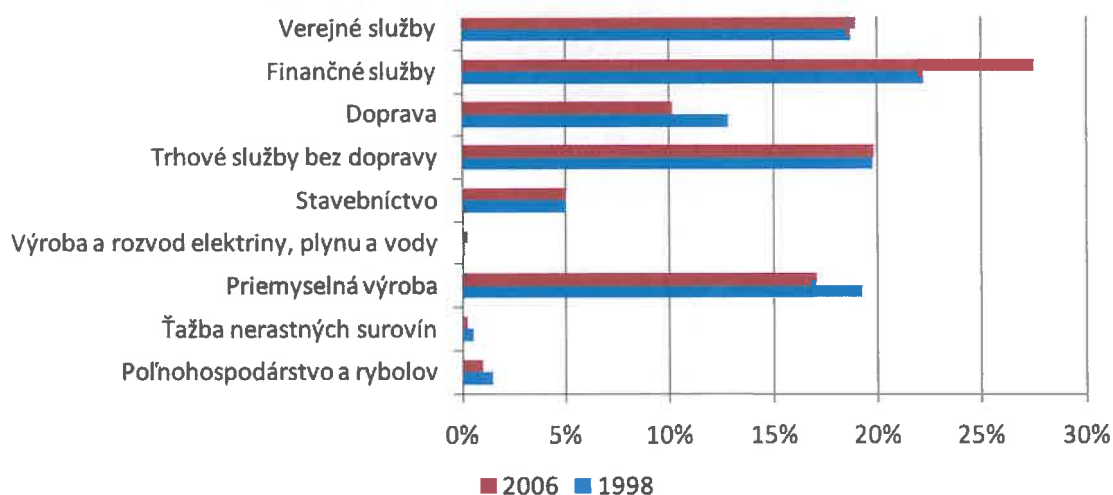
Je jediným krajom SR, ktorého HDP na obyvateľa dosahuje úroveň priemeru bývalej EU 15. Zároveň je jediným regiónom s výrazným nedostatkom pracovných síl, preto je cieľom migrácie za prácou. Je typickým mestským krajom, ktorý je problematické porovnať s ostatnými krajinami, ktoré majú rozdrobenú sídelnú štruktúru s prevahou rurálneho osídlenia. Kraj navyše ťaží zo svojej excentrickej polohy, keď je „vysunutý“ do priestoru v blízkosti iných výrazne prosperujúcich miest, ako je Viedeň alebo Győr. Vzniká tak geografická blízkosť troch silno rastúcich regiónov, ktoré sa vo svojom raste vzájomne podporujú. Excentrická poloha kraja je však nevýhodou pre ostatné kraje Slovenska. Mestský charakter Bratislavského kraja dáva predpoklady pre jeho silný rast prakticky pri rôznej konštelácii hospodárskej politiky, dáva to kraju vysokú mieru odolnosti voči externým ekonomickým

šokom. Prímestské regióny tvoria prevažne podpornú funkciu hlavnému mestu a tvoria akúsi „zásobáreň“ pracovnej sily. V Bratislavskom kraji je najvyššia koncentrácia výroby s vysokou pridanou hodnotou, jedine tento kraj začína plniť funkciu technologického lídra. Tento najsilnejší región Slovenska je zároveň ako jediný schopný výraznejšie generovať domáce investície.

Bratislavský kraj vytváral počas rokov 1998 - 2006 viac ako 25 % HDP Slovenska a 23 % tvorby hrubého fixného kapitálu. Zároveň je tu podľa ESA zamestnaných menej ako 19 % zamestnancov Slovenska, čo pomerom k HDP v roku 2006 tvorí elasticitu na úrovni 1,39.

Štruktúra ekonomiky je aj vzhľadom na štatút hlavného mesta výrazne odlišná od ostatných regiónov (Graf 1-3). Od roku 1998 (podiel 22,2 %) výrazne vzrástol v tomto kraji podiel hrubej pridanej hodnoty finančných služieb o 5,3 p. b. a v roku 2006 dosahoval 27,5 % pri podiele zamestnanosti 22 % (Graf 1-5). Región má takmer stabilný podiel pridanej hodnoty v trhových službách na úrovni 20 % s podielom zamestnanosti 22 %. Vzhľadom na administratívne centrum krajiny má Bratislavský kraj viac ako štvrtinový podiel zamestnaných vo verejných službách pri tvorbe pridanej hodnoty na úrovni 19 %. Priemyselná výroba v kraji mala v roku 2006 podiel pridanej hodnoty iba na úrovni 17,1 % oproti roku 1998 s podielom 19,2 %. Priemyselná výroba pritom zamestnáva iba 13 % zamestnancov. Čo sa týka ostatných odvetví, výraznejší podiel pridanej hodnoty má už len sektor dopravy - v roku 2006 na úrovni 10,1 %, čo predstavuje oproti roku 1998 pokles o 2,7 p. b.. Sektor stavebníctva má v sledovanom období takmer stabilný podiel na úrovni 5 %.

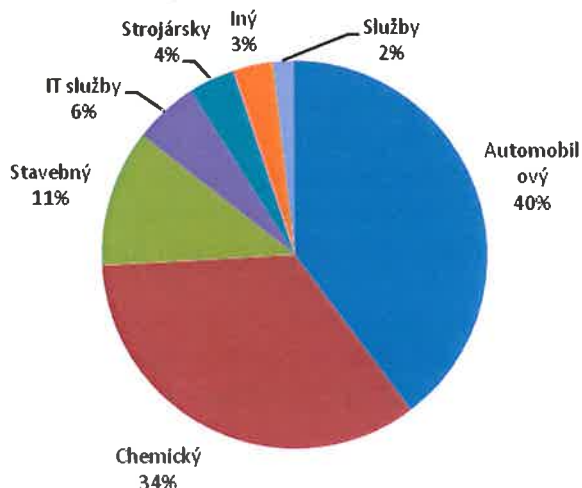
Graf 1-3 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Bratislavskom kraji podľa jednotlivých sektorov

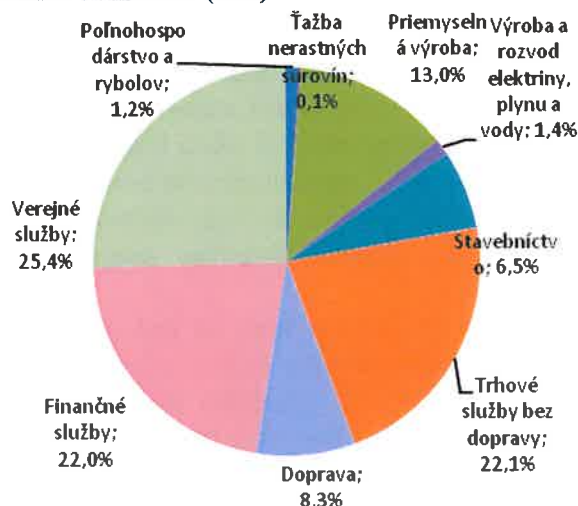
Zdroj: ŠÚ SR

Smerovanie PZI v rokoch 2002 – 2008 do sektorov je zobrazené na Graf 1-4. Aj vzhľadom na predchádzajúce investície do automobilky Volkswagen bolo 40 % PZI smerovaných práve do automobilového priemyslu (očistené o investíciu do SPP). Štruktúra priemyslu v Bratislavskom kraji viedla do ďalších investícií v chemickom priemysle (34 %) a na treťom mieste sú investície do stavebného priemyslu (11 %). Výraznejšie objem PZI ešte smeroval do IT služieb, aj napriek tomu, že tento sektor nie je až tak investične náročný.

Graf 1-4 Smerovanie PZI do jednotlivých sektorov počas rokov 2002 - 2008

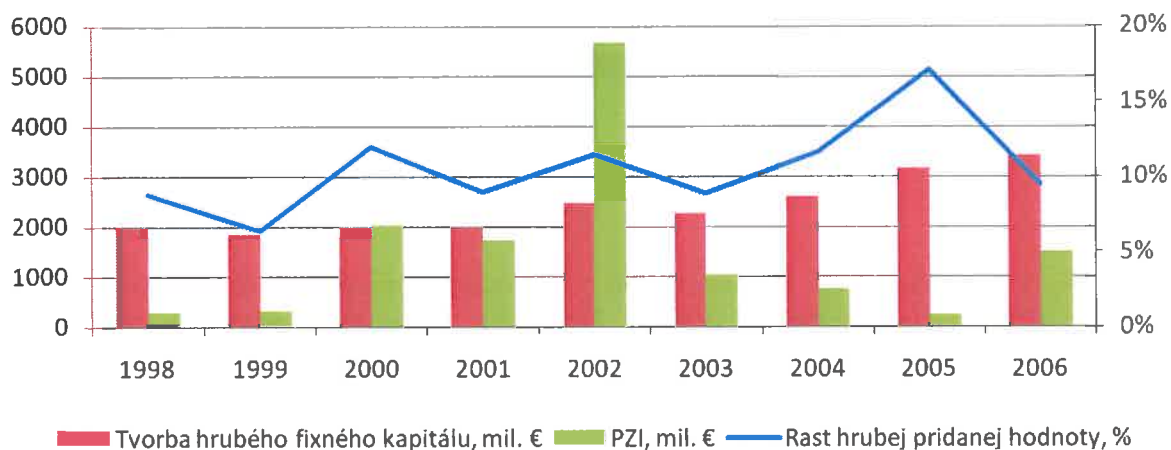
Graf 1-5 Podiel zamestnancov podľa jednotlivých sektorov v roku 2006 (ESA)

Zdroj: SARIO

Bratislavský kraj ako ekonomické a finančné centrum krajiny bolo najväčším prijímateľom PZI (Tabuľka 1-7). Počas desaťročného obdobia medzi rokmi 1998 - 2007 tu bolo alokovaných viac ako 2/3 PZI smerovaných na Slovensko. Samozrejme treba brať do úvahy aj to, že Bratislava ako hlavné mesto je sídlom viacerých firiem pôsobiacich po celom území Slovenska, čo môže mierne skresľovať smerovanie PZI (napríklad privatizácia SPP v roku 2002). V rokoch 2002 - 2007 v Bratislavskom kraji smerovali investície hlavne do automobilového a chemického priemyslu, služieb, telekomunikačných a informačných technológií. Medzi najvýznamnejšie priame zahraničné investície smerované do Bratislavského kraja môžeme uviesť v sektore IT príchod DELLu v roku 2002, Lenova / IBM a Soitron v roku 2006 a Johnson Controls v roku 2007, ktoré boli všetky umiestnené v rámci Bratislavy. V automobilovom priemysle boli kľúčové predchádzajúce investície nemeckého koncernu Volkswagen a zvyšovanie výroby automobilov, ktoré so sebou pritiahli investície subdodávateľov a tvorbu logistických centier hlavne v smere na Záhorie (Lozorno). V chemickom priemysle môžeme spomenúť investíciu maďarského MOLu na rozšírenie výroby v Slovnafte v roku 2003, v stavebnom priemysle napr. investíciu HOLCIMu v Rohožníku.

Graf 1-6 Tvorba hrubého fixného kapitálu a objem PZI v porovnaní s rastom hrubej pridanej hodnoty, b. c., mil. EUR

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

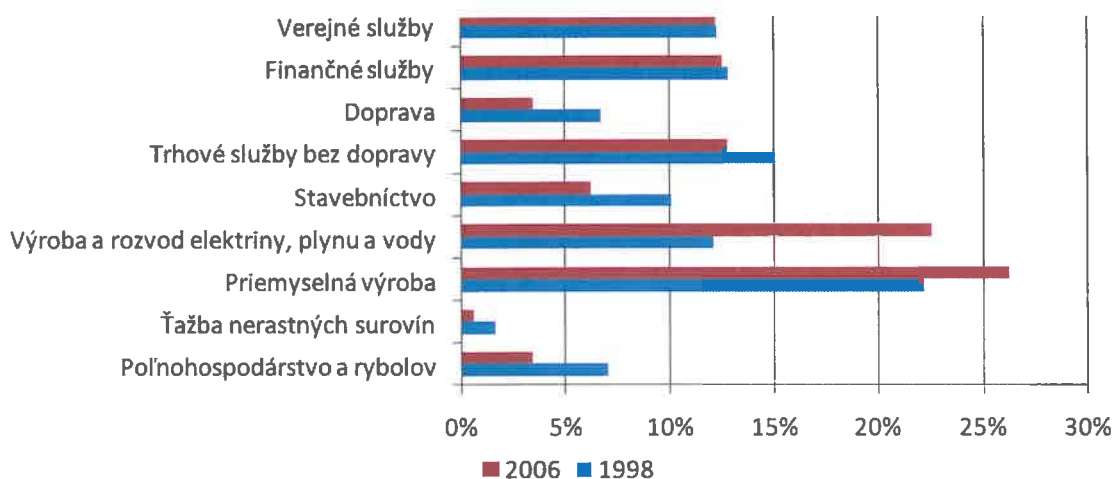
1.2. Trnavský kraj

Má možnosť ťažiť z relatívnej blízkosti k vyspelým susediacim regiónom (hlavne Bratislavský kraj), blízkosť Českej republiky a Maďarska. Po najvyššom náraste PZI a ich efektívnej alokácii najmä v posledných rokoch sa ekonomická situácia v tomto kraji značne zlepšila, najvýraznejšie v okolí krajského mesta Trnava. Nárast podielu na Slovenskom HDP za 6 rokov o 1,7 percentuálneho bodu bol najvyšší zo všetkých regiónov, čím ako jediný kraj reálne konvergoval k Bratislavskému kraju (najmä vďaka výraznému rastu hrubej produkcie vo výrobe a rozvoде elektriny, vody a plynu ako aj vďaka výraznému nárastu cien týchto komodít).

V Trnavskom kraji sa počas sledovaného obdobia rokov 1998 - 2006 zvýšil podiel na Slovenskom HDP z 10,8 % v roku 1998 na 12,5 % v roku 2006 pri podiele zamestnanosti na úrovni 10,3 %. Elasticita HDP na zamestnanosti v roku 2006 na úrovni 1,21 je druhá najvyššia po Bratislavskom kraji.

V sledovanom období aj vďaka spomínaným PZI výrazne narástol podiel priemyselnej výroby na hrubej pridanej hodnote v roku 2006 oproti roku 1998 o 4 p. b. na 26,2 % (Graf 1-7) s podielom zamestnanosti 27,6 % (Graf 1-9). Trnavský kraj ma spolu s Nitrianskym krajom špecifickú situáciu vo vysokom podiele výroby a rozvođu elektriny, plynu a vody na hrubej pridanej hodnote. Medzi rokmi 1998 až 2006 narástol podiel hrubej pridanej hodnoty v tomto sektore o 10,4 p. b. na 22,5 % pri stabilnom podiele v zamestnanosti na úrovni 2,5 %. Ďalšie tri sektory trhové, finančné a verejné služby majú v roku 2006 takmer zhodné podiely na hrubej pridanej hodnote na úrovni okolo 12,5 %, ale s výrazne iným podielom na zamestnanosti (finančné služby 7,8 %, verejné služby 20,7 % a trhové služby 21,3 %). Stavebníctvo má v roku 2006 podiel na hrubej pridanej hodnote 6,2 % a doprava najmenší podiel v rámci regiónov Slovenska na úrovni 3,5 %.

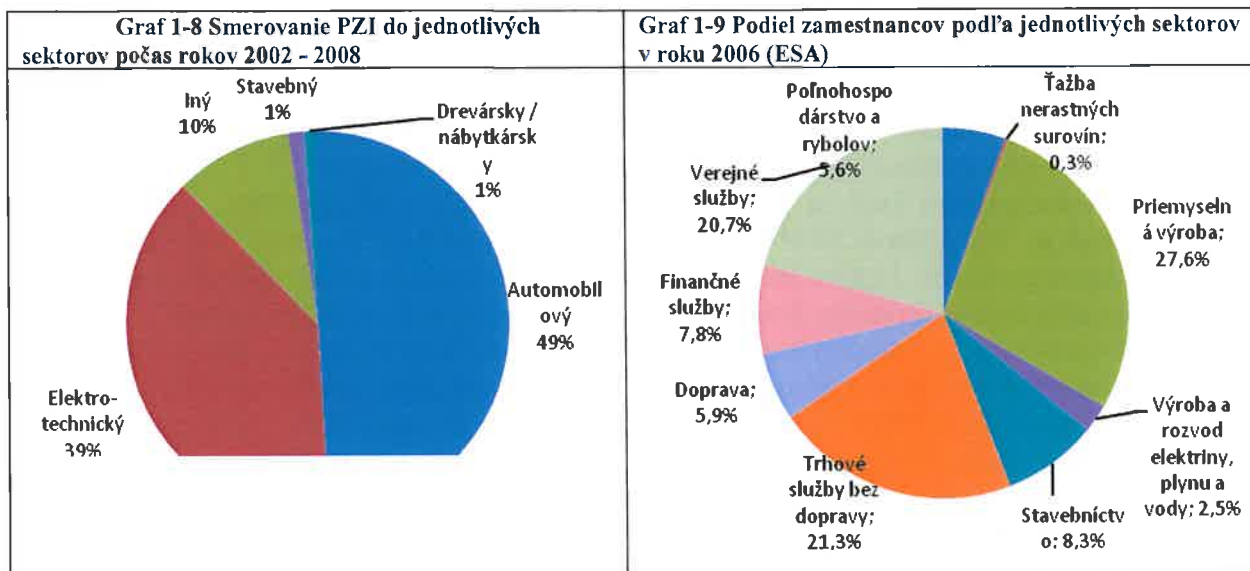
Graf 1-7 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Trnavskom kraji podľa jednotlivých sektorov

Zdroj: ŠÚ SR

Do Trnavského kraja smerovalo len 5 % objemu priamych zahraničných investícií v rokoch 1998 - 2007 (piaty v poradí). Najväčšie smerovanie priamych zahraničných investícií v Trnavskom kraji v rokoch 2002 - 2008 bolo do automobilového priemyslu (Graf 1-8) aj vďaka stavbe jednej z troch automobiliek na Slovensku. Druhým najvýznamnejším odvetvím z pohľadu PZI je v Trnavskom kraji elektrotechnický priemysel, hlavne výroba plazmových televízorov a ich súčastí.

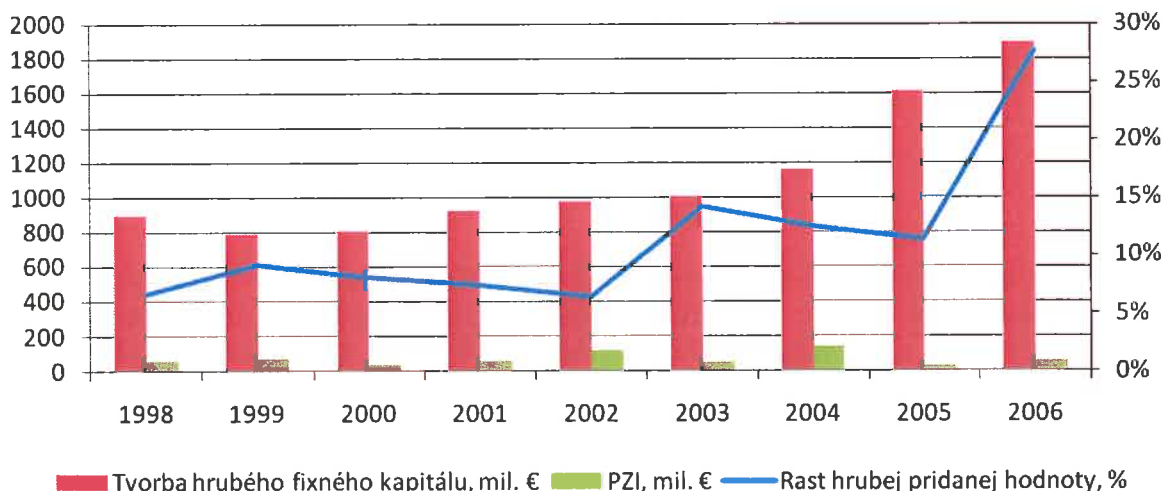

Zdroj: ŠÚ SR a SARIO

Trnavský kraj ťaží zo svojej výhodnej polohy a blízkosti k Bratislave a dobrej dopravnej infraštruktúry. Najvýznamnejšie investície za posledných 10 rokov smerovali najmä do automobilového a elektrotechnického priemyslu. V elektrotechnickom priemysle medzi najvýznamnejšie investície v Trnavskom kraji patria investície SAMSUNGU do výroby televízorov v Galante v roku 2002 s neskorším rozšírením výroby v Galante, presunom časti výroby a vytvorením nového závodu na výrobu LCD televízorov vo Voderadoch v roku 2007. Sem boli alokované aj investície významných subdodávateľov (napr. HANSOL). Najvýznamnejšou investíciou v Trnavskom kraji za posledných 10 rokov bola výstavba závodu francúzskej firmy PSA Peugeot Citroën na výrobu automobilov v Trnave. Medzi investície do ďalších sektorov patrí napríklad investícia švédskeho Swedwoodu do závodu na výrobu nábytku v Majcichove a Johns Manville do sklárskeho priemyslu v Trnave (Skloplast).

Graf 1-10 Tvorba hrubého fixného kapitálu a objem PZI v porovnaní s rastom hrubej pridanej hodnoty, b. c., mil. EUR

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

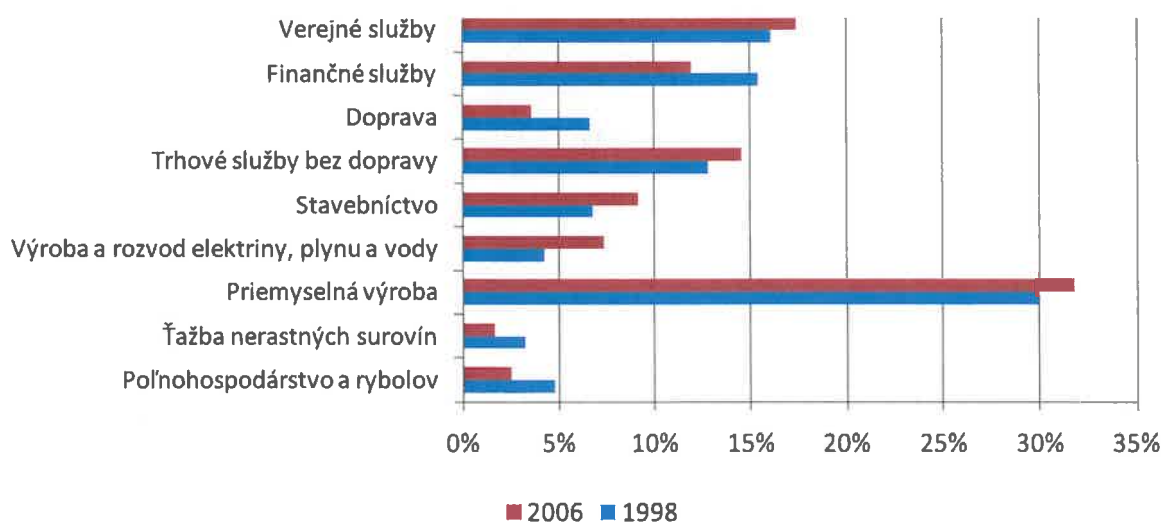
1.3. Trenčiansky kraj

V tomto regióne sa prejavuje sústredenie výkonnosti okolo rastúceho pásu rovnobežného s hranicami s ČR (koridor okolo diaľnice D1, zahŕňajúci Ilavu, Trenčín, Púchov) a okolie Bánoviec nad Bebravou. V predchádzajúcom období patril tento región medzi ekonomicky stabilné s jednou z najnižších mier nezamestnanosti.

V Trenčianskom kraji sa počas sledovaného obdobia v rokoch 1998 - 2006 mierne znížil podiel na Slovenskom HDP z 11,5 % v roku 1998 na 11,4 % v roku 2006 pri podiele zamestnanosti na úrovni 11,6 %. Elasticita HDP na zamestnanosti v roku 2006 na úrovni 0,89 až piatou najvyššou po Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom a Košickom kraji.

V porovnaní s ostatnými regiónmi má Trenčiansky kraj druhý najvyšší podiel hrubej pridanej hodnoty v odvetví priemyselnej výroby na úrovni 32 % pri iba miernom raste 1,8 p. b. v priebehu rokov 1998 - 2006. Podiel na zamestnanosti v roku 2006 v tomto sektore bol 36,7 %. Druhým sektorom s najvyššou pridanou hodnotou sú verejné služby s podielom 17,4 %. Oproti roku 1998 narástol podiel v trhových službách o 1,7 p. b. na 14,5 %, ktoré predstihli podiel hrubej pridanej hodnoty vo finančných službách, ktoré mali výrazný pokles pridanej hodnoty z 15,4 % v roku 1998 na 12 % v roku 2006. Podiel hrubej pridanej hodnoty v stavebníctve vzrástol na 9,2 %, výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody na 7,4 %. Zároveň za sledované obdobie výrazne poklesla hrubá pridaná hodnota v sektore poľnohospodárstva a dopravy hlboko pod 5 %.

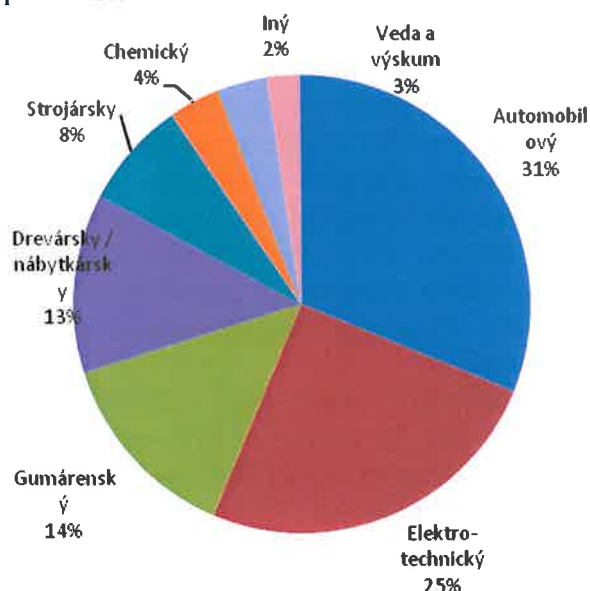
Graf 1-11 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Trenčianskom kraji podľa jednotlivých sektorov

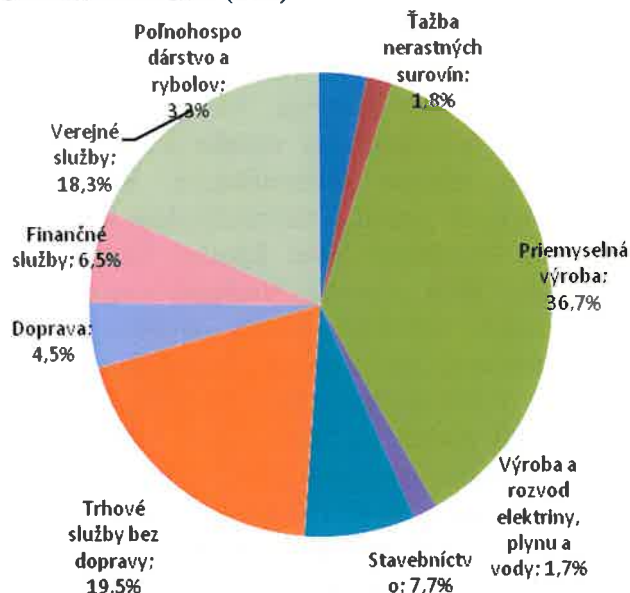
Zdroj: ŠÚ SR

V Trenčianskom kraji bolo v rokoch 1998 - 2007 alokovaných 8 % PZI smerovaných na Slovensko, tento kraj je teda tretím najúspešnejším. Vďaka za to dobrej dopravnej dostupnosti v rámci okolitých regiónov a zahraničia, dostatku kvalifikovanej pracovnej sily a výhodnej polohy v rámci Slovenska. Najvyšší podiel 31 % PZI v rokoch 2002 - 2008 smeroval do automobilového priemyslu, Elektrotechnického priemyslu 25 %. Významný podiel investícií smeroval do gumárenského priemyslu 14 % a drevárskeho priemyslu 13 % Graf 1-12.

Graf 1-12 Smerovanie PZI do jednotlivých sektorov počas rokov 2002-2008

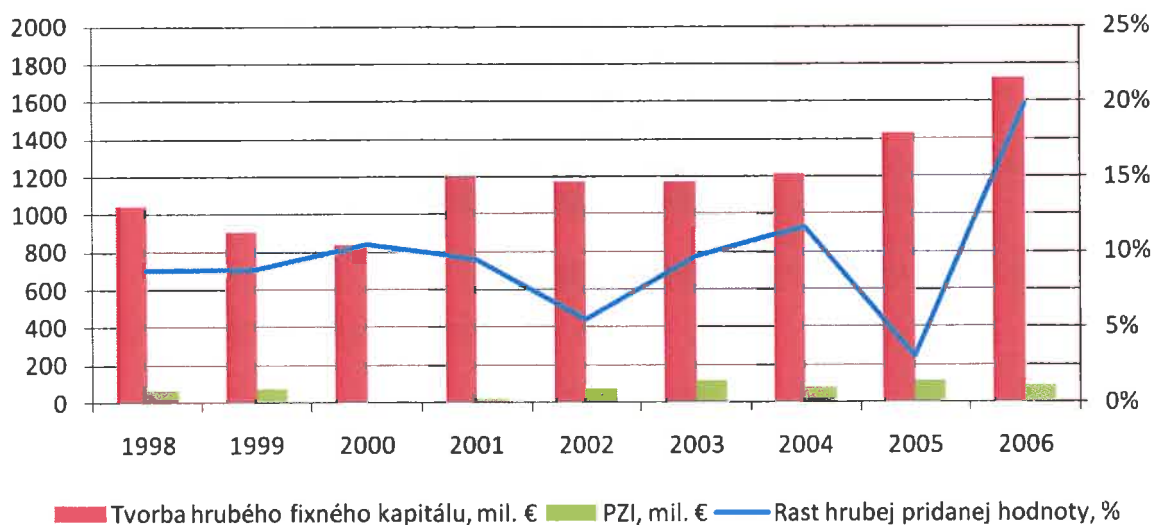
Graf 1-13 Podiel zamestnancov podľa jednotlivých sektorov v roku 2006 (ESA)

Zdroj: ŠÚ SR a SARIO

Trenčiansky kraj mal dlhodobu tradíciu v textilnom a strojárskom priemysle. Nové zahraničné investície boli za posledných 10 rokov smerované hlavne do elektrotechnického a automobilového priemyslu, hlavne subdodávateľského z dôvodu výhodnej polohy medzi automobilkami v Žiline, Bratislave a Trnave. Z významnejších investícií spomenieme napr. nemeckého výrobcu svetiel HELLA v Bánovciach, v Myjave a Dubnici nad Váhom vznikli závody na výrobu plastových komponentov pre autá. V roku 2002 bol vybudovaný závod nemeckej firmy na výrobu topánok Gabor v Bánovciach nad Bebravou. V roku 2003 smerovali PZI do expanzie tradičného výrobcu gúm Matadoru v Púchove.

Graf 1-14 Tvorba hrubého fixného kapitálu a objem PZI v porovnaní s rastom hrubej pridanej hodnoty, b. c., mil. EUR

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

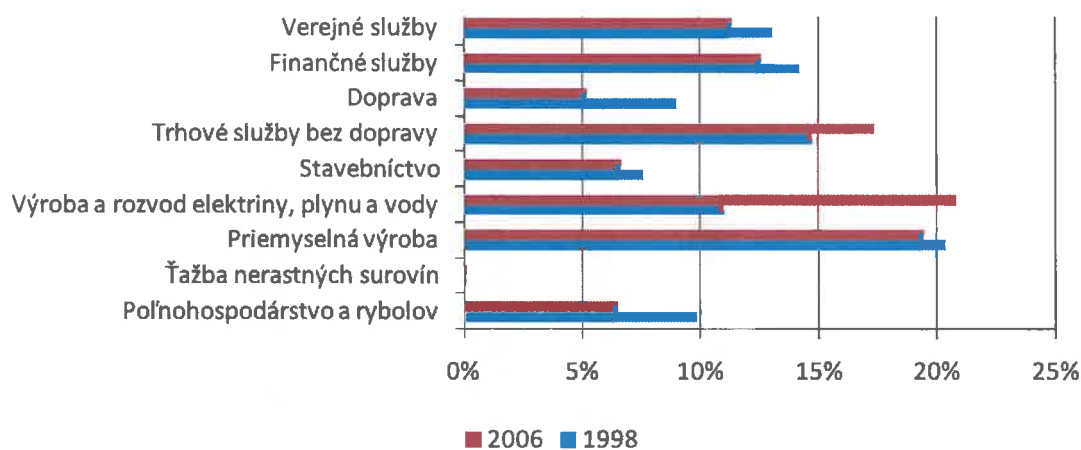
1.4. Nitriansky kraj

Nitriansky kraj patrí v rámci Slovenska k mierne zaostávajúcim regiónom. Tento kraj je výkonnostne severo-južne diferencovaný. Rozvojový pól tohto kraja tvoria mestá Nitra, Zlaté Moravce a Levice. Okresy juhovýchodnej časti regiónu sú poznačené typickou kombináciou agrárneho vidieka a mesta s malým počtom nosných priemyselných činností, s nízkou mierou diverzifikácie. Kríza priemyselných závodov v mestách v procese vlastníckych zmien a reštrukturalizácie viedla k úpadku rozhodujúcej priemyselnej aktivity (prípady Novofruct Nové Zámky, Elektrosvit Nové Zámky, Slovenské lodenice Komárno, Plastika Nitra a pod.). Niektoré z nosných priemyselných činností sa znovu oživilo, ale nedokázali nahradiť rozsah pôvodnej zamestnanosti. Výraznou charakteristikou južnej, zaostávajúcej časti regiónu, je aj jej demografická depresia.

V Nitrianskom kraji sa počas sledovaného obdobia v rokoch 1998 - 2006 takmer nezmenil podiel na Slovenskom HDP a v roku 2006 bol na úrovni 11,2 % pri podiele zamestnanosti na úrovni 11,9 %. Elasticita HDP na zamestnanosti v roku 2006 na úrovni 0,94 je štvrtou najvyššou po Bratislavskom, Trnavskom a Košickom kraji.

Najvyšší podiel na hrubej pridanej hodnote v Nitrianskom kraji mal v roku 2006 sektor výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody s podielom 20,8 % a nárastom takmer o 10 % oproti roku 1998 (Graf 1-15). Tu je vývoj obdobný s Trnavským krajom. Zamestnanosť v tomto sektore je pritom len 2,8 %. Druhým sektorom s najvyššou pridanou hodnotou je priemyselná výroba s podielom v roku 2006 na úrovni 19,4 %. Sektor priemyselnej výroby zamestnáva v rámci kraja najvyšší podiel zamestnancov v kraji (27,4 % - Graf 1-17). Tretím najvýznamnejším sektorom sú trhové služby s podielom v roku 2006 na úrovni 17,4 % s miernym rastom v posledných rokoch. Ďalšie sektory s významným podielom hrubej pridanej hodnoty v Nitrianskom kraji sú finančné služby (12,6 %) a verejné služby (11,3 %). Podiely medzi 5 - 7 % na hrubej pridanej hodnote majú sektor stavebníctva a sektory dopravy a poľnohospodárstva, ktoré naopak od roku 1998 zaznamenali výrazný pokles.

Graf 1-15 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Nitrianskom kraji podľa jednotlivých sektorov

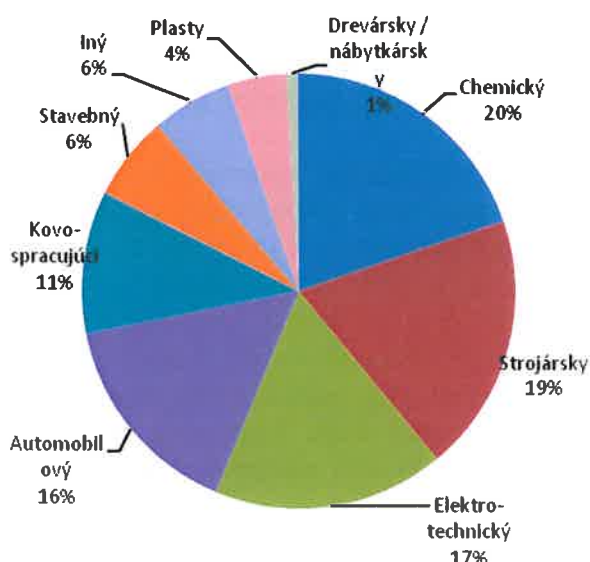

Zdroj: ŠÚ SR

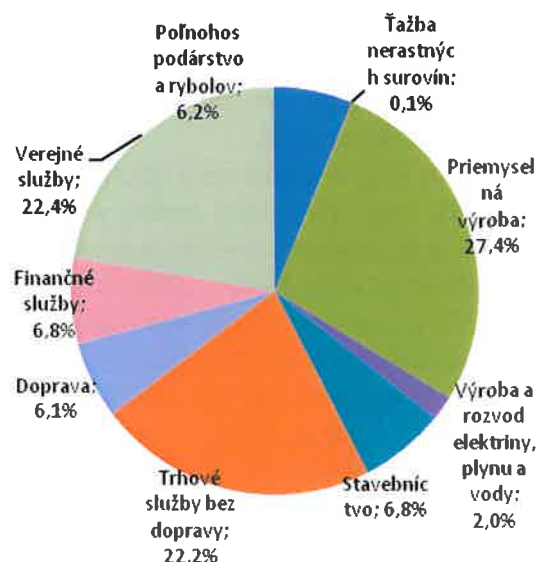
Do Nitrianskeho kraja smerovalo v rokoch 1998 – 2007 len 2,3 % PZI v rámci Slovenska (tretí najmenší podiel) a smerovali do veľkého počtu sektorov. Najväčší podiel investícií v Nitrianskom kraji medzi rokmi 2002 - 2008 smeroval do chemického, strojárkeho, elektrotechnického a automobilového priemyslu (Graf 1-16). Významný podiel ešte smeroval do sektoru kovospracujúceho a stavebného priemyslu.

Graf 1-16 Smerovanie PZI do jednotlivých sektorov počas rokov 2002 - 2008

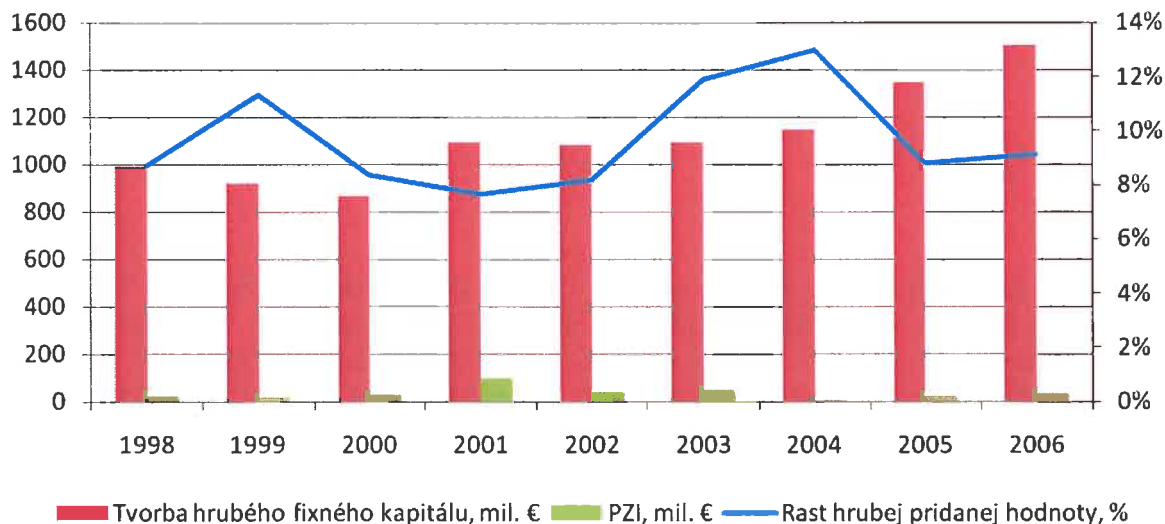
Graf 1-17 Podiel zamestnancov podľa jednotlivých sektorov v roku 2006 (ESA)

Zdroj: ŠÚ SR a SARIO

V Nitrianskom kraji smeroval najväčší počet PZI hlavne do okolia Nitry, Zlatých Moraviec a Levíc. Odvetvovo smerovali hlavne do strojárskeho a chemického priemyslu, v ktorom prevažuje výroba plastov. Toto odvetvie je tradičné hlavne v Nitre (Plastika). Jedna z najvýznamnejších investícií v Nitrianskom regióne do elektrotechnického priemyslu SONY bola ohlásená v roku 2007.

Graf 1-18 Tvorba hrubého fixného kapitálu a objem PZI v porovnaní s rastom hrubej pridanej hodnoty, b. c., mil. EUR

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

1.5. Žilinský kraj

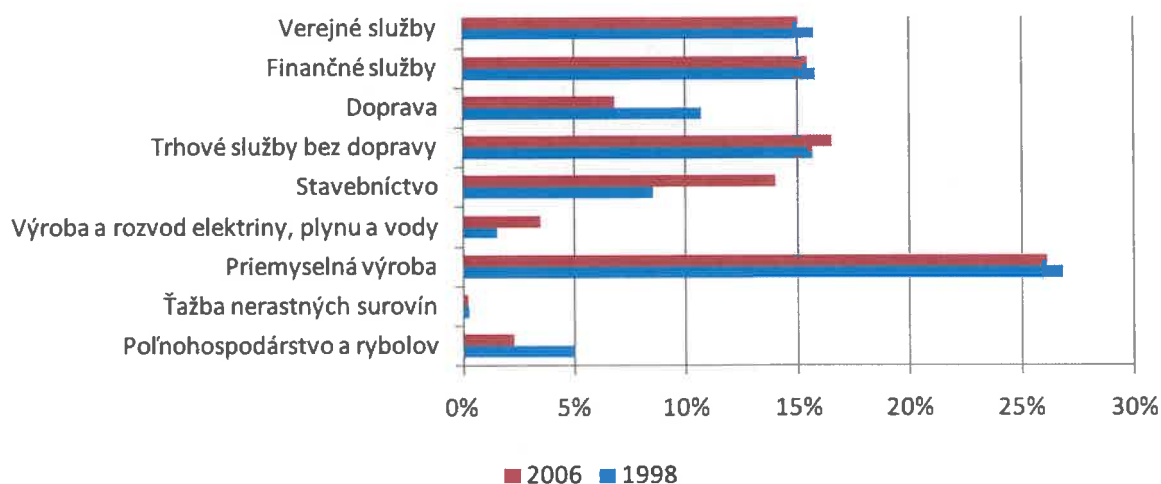
Žilinský kraj si na strednom Slovensku na rozdiel od Banskobystrického kraja udržal stabilný podiel na HDP. Na základe pozitívneho sociálno-ekonomického vývoja podmieneného viacerými faktormi začal reálne konvergovať k Trenčianskemu a Nitrianskemu kraju. Funkciu generátorov rastu spĺňajú predovšetkým mesto Žilina (ktorého okolie je pokračovaním rozvojového pásu Bratislava – Trnava - Trenčín) a pás okolo severnej časti

diaľnice D1 v okolí miest Martin, Ružomberok a Liptovský Mikuláš. Problémovými sú tradične okrajové okresy na severe (Orava a Kysuce).

Žilinský kraj si v rokoch 1998 - 2006 udržoval takmer stabilný podiel na Slovenskom HDP na úrovni 10,5 % pri podiele zamestnanosti v roku 2006 na úrovni 12,2 %, čo predstavuje elasticitu na úrovni 0,85, čo je tretia najnižšia hodnota po Prešovskom a Banskobystrickom kraji.

Tento kraj si zachováva takmer stabilný podiel v kľúčových sektoroch hospodárstva (Graf 1-19). Najväčší podiel hrubej pridanej hodnoty má sektor priemyselnej výroby (26,1 %), pri takmer zhodnom podiele zamestnancov v roku 2006 na úrovni (26,9 % - Graf 1-21). Mierny nárast za roky 1998 - 2006 na úrovni 0,9 p. b. zaznamenali trhové služby s podielom v roku 2006 na úrovni 16,6 % s podielom zamestnancov 21,6 %. Naopak, počas sledovaného obdobia zaznamenali mierny pokles v pridanej hodnote finančné služby a verejné služby (v roku 2006 podiel 15,4 %, resp. 15 %). Výrazný nárast zaznamenal sektor stavebníctva, ktorého podiel vzrástol z 8,5 % v roku 1998 na 14 % v roku 2006. Významný podiel mal v roku 2006 sektor dopravy na úrovni 6,8 % s výrazným poklesom z hodnoty 10,2 % v roku 1998.

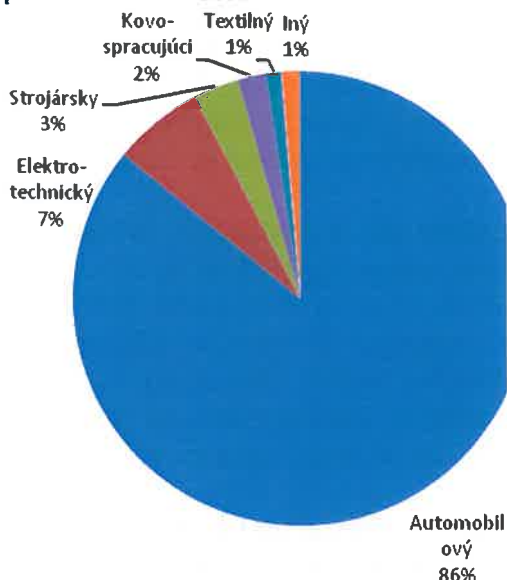
Graf 1-19 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Žilinskom kraji podľa jednotlivých sektorov

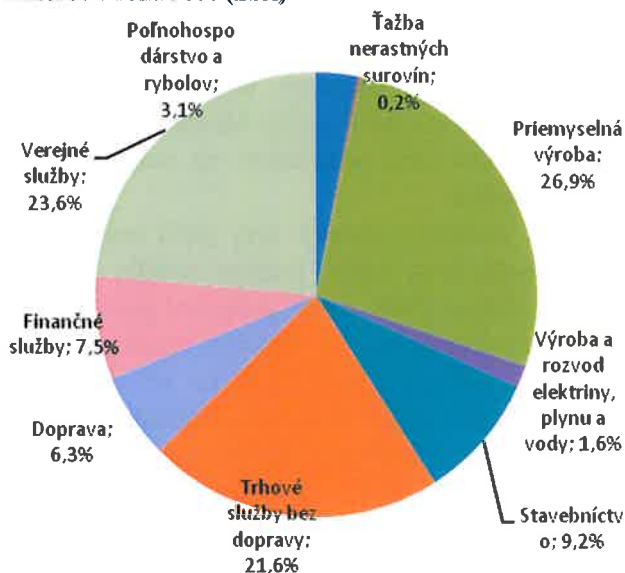
Zdroj: ŠÚ SR

Do Žilinského kraja bolo v rokoch 1998 - 2007 smerovaných 9,9 % investícií z celkového objemu Slovenska, čo bol druhý najvyšší podiel hneď po Bratislavskom kraji. Najvýznamnejšia investícia smerovala do najmladšej automobilky na Slovensku a subdodávateľských závodov. Z tohto dôvodu smerovalo v rokoch 2002 - 2008 86 % PZI v Žilinskom kraji do automobilového priemyslu. Druhým v poradí bol elektrotechnický priemysel 7 %.

Graf 1-20 Smerovanie PZI do jednotlivých sektorov počas rokov 2002 - 2008

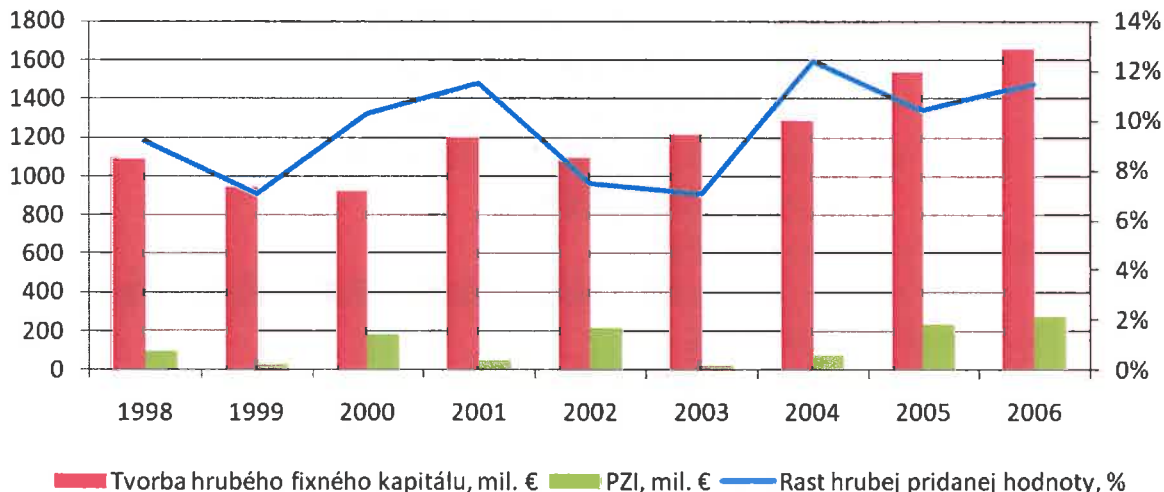
Graf 1-21 Podiel zamestnancov podľa jednotlivých sektorov v roku 2006 (ESA)

Zdroj: ŠÚ SR a SARIO

V Žilinskom regióne boli najväčšie investície sústredené najmä v okolí Žiliny, Liptovskom Mikuláši a Martine. V okolí Žiliny boli sústredené PZI subdodávateľských podnikov v automobilovom priemysle a strojárstve po ohlásení stavby Juhokórejského závodu KIA v roku 2004. V Martine bol postavený a rozšírený závod na výrobu obuvi Dánskeho výrobcu ECCO.

Graf 1-22 Tvorba hrubého fixného kapitálu a objem PZI v porovnaní s rastom hrubej pridanej hodnoty, b. c., mil. Eur

Zdroj: ŠÚ SR a NBS

1.6. Banskobystrický kraj

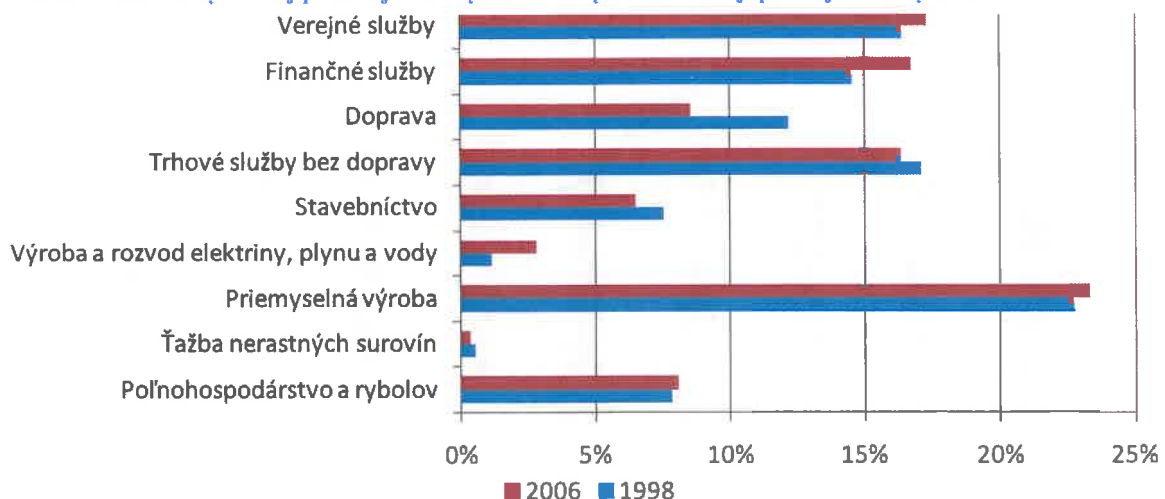
Je tiež diferencovaný severo-južne: výkonnejší severozápad má ekonomické parametre porovnateľné s priemerom SR, južný pás je typickým periférnym regiónom. V južnom páse, podobne ako v prípade juhovýchodu Západoslovenského kraja, platí kombinácia agrárneho charakteru s málo diverzifikovanými nosnými priemyselnými aktivitami (a úpadkom týchto bývalých nosných priemyselných aktivít v priebehu transformácie ekonomiky). Značný rozsah sociálnej exklúzie a osôb s absenciou pracovných návykov na južnej periférii kraja

vytvára potrebu po opatreniach zameraných na kohéziu a hlavne sociálnu inklúziu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva. Kraj je značne postihnutý (podobne ako východoslovenský) rozdrobenosťou sídelnej štruktúry s vysokým podielom malých obcí. Funkciu centra ekonomického rastu spĺňa hlavne mikroregión miest Zvolen - Banská Bystrica. Sila týchto pólův rastu však vzhľadom na rozmery kraja a jeho rozdrobenú sídelnú štruktúru nie je dostačujúca.

Banskobystrický kraj patrí medzi najproblémovjšie ako z produkčnej stránky, tak z pohľadu trhu práce, pričom zahŕňa okresy s najvyššou nezamestnanosťou na Slovensku. Počas rokov 1998 - 2006 poklesol podiel Banskobystrického kraja na Slovenskom HDP o 1,3 p. b., čo je najviac zo všetkých regiónov a začal výrazne zaostávať za ostatnými kraji. Toto platí aj pri porovnaní HDP na obyvateľa. V roku 2006 bol podiel tohto kraja na tvorbe slovenského HDP 9 % a zamestnával 10,75 % zo všetkých zamestnancov na Slovensku. Multiplikátor HDP na zamestnanosti bol na úrovni 0,84, čo je druhý najhorší výsledok po Prešovskom kraji.

Lídrom pri tvorbe hrubej pridanej hodnoty je sektor priemyselnej výroby s podielom 23,3 % a rovnakým podielom zamestnancov (Graf 1-23 a Graf 1-25). Ďalšie 3 sektory dosahujú podobné hodnoty tvorby hrubej pridanej hodnoty na úrovni 16,3 až 17,4 % a tými sú sektor trhových služieb, verejných služieb a finančných služieb. Posledné dva za sledované obdobie 1998 - 2006 dosiahli mierny rast svojho podielu. Z týchto troch sektorov je najväčším zamestnávateľom sektor verejných služieb (26,5 %). Ďalšími významnými sektormi z hľadiska pridanej hodnoty sú doprava (8,5 % pri poklese o 3,7 p. b. oproti roku 2006), stavebníctvo (6,5 %) a poľnohospodárstvo (8,1 %). Pridaná hodnota v sektore poľnohospodárstva ako v jedinom kraji na Slovensku dosahovala vyšší podiel v roku 2006 ako v roku 1998.

Graf 1-23 Podiel tvorby hrubej pridanej hodnoty v Banskobystrickom kraji podľa jednotlivých sektorov

Zdroj: ŠÚ SR

Podiel PZI v Banskobystrickom kraji na celoslovenskom v rokoch 1998 - 2007 bol len 1,8 %, čím bol tento kraj druhým najslabším po Prešovskom kraji. Tieto investície boli sektorovo výrazne diverzifikované. V období 2002 - 2008 smerovalo 38 % do drevárskeho/nábytkárskeho priemyslu, ktorý má v tomto kraji tradíciu. Do chemického priemyslu bolo alokovaných 23 % PZI a automobilového 12 %. Menšie podiely dosiahli investície do stavebného priemyslu 8 % a strojárkeho priemyslu 6 %.